

[סגור חלון](#) [שלח להדפסה](#)

עוגיות פפושדו

מאת: הרב אברהם יוסף והרב יוסף אליהו

באדיבות ערוץ 7

הרב אברהם יוסף הציג את הנושא בראיון לערוץ 7 כפי שהדברים מובאים להלן:

לקראת חג הפסח פורסם הרב אברהם יוסף, רבה של חולון, בנו של הרב עובדיה יוסף, ביומן ערוץ 7 את סיפור המחלוקת סביב עוגיות המצה העשירה, ומסתבר שמאחורי כל המהומה שעוררה פולמוס בלתי נגמר בציבור הדתי בארץ ובעולם עומד בסך הכול נוכח שהוציא דיבה, כלשונו של הרב יוסף, על ההכשר.

בראשית דבריו קובע הרב יוסף כי עוגיות המצה העשירה הן לכתחילה עבור ספרדים ובדיעבד עבור אשכנזים שכן גם האשכנזים אוסרים מי פירות על פי מנהג ולא על פי הלכה. הוא מזכיר בדבריו את קביעת הגמרא שמי פירות אינם מחמיצים, דברים שהתקבלו על דעת כל הראשונים. עם זאת המהרי"ל מצטט את דברי רש"י על ספק במי ביצים ובעקבות דברים אלו המחמירים נהגו לאסור מחמת הספק. אולם, מוסיף הרב יוסף ומזכיר כי גם הרמ"א קבע שלקטנים וחולים מותר לאכול מצה עשירה, ואם היה מדובר באיסור גמור בוודאי שלא היו הדברים מותרים גם להם.

מסקנת הדברים לגבי האשכנזים היא שאכילת מצה עשירה מותרת בדיעבד.

באשר לספרדים, כאמור, הרב יוסף קובע כי מדובר בהיתר לכתחילה, "מי פרות וקמח לא מחמיץ והדבר מותר מלכתחילה למהדרין ואין סיבה לפקפק", אומר הרב יוסף ובפרוטרוט הוא מתאר את ההשגחה הצמודה אותה הוא מעניק למפעל העוגיות, כאשר עוד מחודש אלול עוקב הוא אחר בציר הענבים, בציר שמתבצע במיוחד עבור מפעל העוגיות.

הרב יוסף מתאר את הספקות שמעוררים המפקקים, ומציג את הדרך בה מסתלק כל ספק סביב עוגיות המצה העשירה. "המפקקים חוששים שמא במי פירות יהיו טיפות מים, כפי שהגמרא קובעת שגם טיפות זעירות אוסרות ואין צורך ב-18 דקות אלא אפילו בשתי דקות בלבד, ואולם לייצור העוגיות המדוברות נעשה שימוש ב"מי פירות נטו ללא תערובת מים". כדי להבטיח זאת, מספר הרב יוסף, מועבר יין בצינורות בכמות של שלוש מאות או חמש מאות ליטר עוד טרם תחילת העבודה, כדי להבטיח שלא נשארו בצינורות מים, ולו טיפות בודדות.

ו"לא עוצרים עד שאני אומר להם מספיק". יין זה עובר לעשיית יין לצרכים אחרים ועל כן אין חשש שמישהו יבקש לצמצם את היקף הזרמת היין מחשש להפסד ממון.

"אחרי הניקוי אני בודק את המיכל וגם ב שופך יין. מנקה אותו מיין וסוגר, ורק אז ממלא יין למצה עשירה", כך גם בביצים שבעבר היו שוברים אותן במפעל, אך בהוראת משרד הבריאות הדבר נאסר מחשש לסלמונלה. הרב יוסף מספר כיצד כדי להבטיח שלא יהיו מים בצינורות מועברות ביצים שוב ושוב כדי לנקות את הצנרת, ובהמשך העבודה על כל מיכל ומיכל מוחתם משגיח, כאשר בכל שעה או שעה וחצי מנוקה המיכל.

הרב יוסף מספר כיצד הוא עצמו ניגש לביצי הכפר' ושם מנחה את המשגיח כיצד לנהוג כדי להבטיח את ניקיון המכונות וכשרות העבודה.

לדבריו מאחורי כל הניסיונות לערער על כשרותן לפסח של העוגיות עומדים אנשים נכלים ש"הולילו דיבתנו רעה אל הגאון הצדיק הרב מרדכי אליהו זצ"ל".

כדי להיאבק באותה דיבה פנה הרב יוסף לרב בקשי דורון שהיה אז הראשון לציון וביקשו לקיים דיון מיוחד עם אותו אדם. "לפני עשר שנים פנינו לרב בקשי דורון וסיפרנו לו שאחד מעובדי הכשרות ברבנות הראשית דיבר עם הרב אליהו וסיפר לו שקרים שחייבים מים בעבודה וממילא מחמיץ. כינסנו ישיבה בראשה עמד הרב בקשי דורון ואיתו הרב עמאר והרב מאיה. ביקשתי ממנו שיפרט מה הוא רואה כתקלות, כדי שנוכל להסיר מכשול ונהיה מוכנים לקבל כל הערה." הוא גמגם ועזרתי לו", מספר הרב יוסף כיצד שאל אם הבעיה היא בצינורות וכשה אמר שכן, הוכיח לו כיצד אין בעיה בצינורות, וכשנסתתמו טענותיו שאל אותו אולי כוונתו בביצים, וכשהמר שאכן בביצים יש בעיה, הוכיח לו גם כן הרב יוסף שאין כל חשש גם כאן, וכך עברו על כל תהליך הייצור. "ואז התפרצתי אליו ברתיעה גדולה שהוא שקרן, נוכל וגונב דעת הבריות שהרב מרדכי אליהו סמך עליו. היום ברור לכולם שכל מוצאי הדיבה אין להם כל כוונה לשם שמים".

מוסיף הרב יוסף ומספר כי לפני כעשור טען הרב בקשי דורון עצמו שהסודה לשתיה שמעורבת בייצור העוגיות מביאה להחמצה, אך טכנאי מזון הוכיחו שאין הדברים כן, ובמקום לנפח את הגרגרים, כלומר להחמיצם, הסודה מפרידה אותם זה מזה בלבד, וגם זאת רק כשהם בתנור ברמת חום של שישים או שבעים מעלות.

מוסיף הרב יוסף ומזכיר כי גם אביו, הרב עובדיה יוסף, כתב את הדברים בפירוט רב בשו"ת יביע אומר, וכך גם הרב עמאר. מאוחר יותר ריכז הוא עצמו את כל הדעות לכאן ולכאן בספרו והוכיח את העלילה שבדברים.

בהמשך דבריו מספר הרב יוסף כיצד הגיע לאביו וביקשו שיאפשר לו להפסיק לתת את ההכשר לעוגיות הללו, שכן הדבר מצריך כאב ראש רב מבחינתו ועבודה לא חסרה לו. בתגובה לדברים סיפר לו אביו, הרב עובדיה יוסף, את ראשית הפרשה כאשר לפני עשרות שנים היה המפעל בתל אביב וראשיו פנו לרב אונטרמן, רבה של העיר כדי שיעניק להם הכשר. הרב אונטרמן לא הכיר את הדינים הנוגעים למצה עשירה עד שהרב עובדיה עצמו הבהיר לו את הפרטים וההכשר ניתן. בהמשך נתן הרב חיים דוד הלוי, רב העיר, את ההכשר אולם לאחר שחויב בעתירה לבג"ץ משך את ההכשר. מכיוון שכך החליט הרב עובדיה יוסף עצמו לתת את ההכשר, על אף שאינו נותן הכשרים כלל, "כדי לזכות את הרבים".

מוסיף הרב אברהם יוסף ומספר: "לאחר שחזרתי מהצבא ניהלתי את העניין וכשנבחרתי לפני 12 שנים לרבה של חולון והמפעל נמצא בחולון היה זה טבעי שאתן את ההכשר, אבל ביקשתי מאבי שימשיך לתת את חתימתו על ההכשר כי אם לא יהיה כך יטענו נגד ההכשר, והוא הסכים לכך".

בתגובה לבקשתו של הרב אברהם יוסף לחדול ממתן הכשרות אמר לו אביו, הרב עובדיה יוסף "לא באת לעולם כדי לנוח אלא כדי לעבוד", והורה לו להמשיך ולהתאמץ כדי לתת את ההכשר לעוגיות.

כעת משוכנע הרב יוסף כי מאחורי הוצאת הדיבה על ההכשר עומד אך ורק רצון "להתייקרות בעיני הרב אליהו", וכן פוליטיקה "והאסימון נפל לי רק אחרי פטירת הצדיק הרב אליהו זצ"ל", הוא מספר.

עם זאת מוסיף וחותר הרב יוסף את דבריו ואומר כי בשנים האחרונות רבים החליטו להחמיר על עצמם ולא לאכול אלא מצה שמורה, והם לא יאכלו מצה עשירה כיוון שהקמח הוא מצה רגילה, אולם זאת על פי החמרה עצמאית שלהם.

תגובת בנו של מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל: הרב יוסף אליהו דוחה את דבריו של הרב יעקב יוסף בערוץ 7 לפיהן, "מאחורי כל הניסיונות לערער על כשרותן לפסח של העוגיות המצה העשירה עומדים אנשים נוקלים ש"הוליכו דיבתנו רעה אל הגאון הצדיק הרב מרדכי אליהו זצ"ל", לדבריו, "אבי, מרן הרב זצ"ל בדק את הנושא בעצמו שנה אחרי שנה ודעתו שהעוגיות מצה עשירה הם חמץ גמור ומי שקונה אותה אחרי פסח דינם כחמץ שעבר עליו הפסח ללא חומרה ומעיקר הדין".

והרב יוסף אליהו בנו של הראש"צ הרב מרדכי אליהו הגיב בערוץ 7 והנה דבריו להלן:

הרב יוסף אליהו, ראש כולל 'דרכי הוראה', בנו של הראשון לציון הרב מרדכי אליהו זצ"ל, תוקף בחריפות את ההיתר לאכול בפסח מצה עשירה. בראיון לערוץ 7 הוא מבאר את עמדתו וקובע כי "לדעת כל הפוסקים מדובר בחמץ גמור".

בראשית דבריו מבאר הרב את בסיס המחלוקת בדבריו של רש"י שקבע שמדובר בחמץ נוקשה שיש המתירים אותו. זאת לעומת שאר הפוסקים. כיום קיימת מחלוקת בין הפוסקים האחרונים באשר לעצם האיסור של מצה עשירה, אולם זאת כאשר מדובר בעשייה ביתית הכרוכה בהקפדות המתחייבות מהאמור בהלכה, ואולם הייצור התעשייתי "לדעת כל הפוסקים חמץ גמור. לא חומרה ולא הנהגה טובה", אומר הרב אליהו ומציין כי לא רק אביו סבר כך אלא כלל הפוסקים.

בסיס האיסור הוא בקביעת הרמב"ם ולפיה אם תתערב טיפת מים שבעולם, כלשונו, הרי שהמאפה ימהר להחמיץ בתסיסה המהירה יותר משמונה עשרה דקות. "מה שנעשה היום בתעשייה עממית הוא חמץ גמור, הוא קובע ומוסיף: מי ערב לנו שלא יתערב טיפת מים בכלשהו בכל המפעל הגדול עם כל המכונות והפועלים? ובנוסף, המציאות היא שהתגלה כעבור שנים שמכניסים למאפה חומרים מתפחים", אומר הרב אליהו ומספר כי אביו, הרב מרדכי אליהו זצ"ל שיגר את עוזרו, הרב זעפרני, כדי לבחון את הליך הייצור במעבדות באוניברסיטת בר אילן, ולאחר עשרים שנה בהן התקבל ההיתר, הוברר שאכן חומרים מתפחים מוכנסים לעוגיות.

עוד מוסיף הרב אליהו וקובע כי גם בין עצמו יש מים ועל כן שטיפת הכלים ביין אינה בהכרח מועילה. הוא מספר כי הוא עצמו בחן את הדברים בהוראת אביו והשטיפה אינה מתבצעת ביין שכן יין הופך את הצינורות לדביקים. זאת לבד מהחומרים המשמרים שלדבריו מוכנסים לעבודה, וכתשעים אחוז מהם הם מים. על כל זאת מוסיף הרב אליהו ומזכיר כי חלק מהעוגיות מצופות בשוקולד ולא ניתן להבטיח שבשוקולד אין ולו טיפת מים אחת, כפי שמתחייב מדברי הרמב"ם.

בהמשך דבריו מזכיר הרב אליהו כי גם הכשר בית יוסף משך את תעודת הכשרות מהעוגיות הללו ובמכתב ששיגר הרב משה יוסף, בנו של הרב עובדיה יוסף, נקבע שלא ניתן לתת הכשר למפעל זה. זו לדבריו של הרב אליהו, גדלותו של הרב עובדיה יוסף שמסוגל היה להודות בטעותו ולמשוך את ההכשר.

הרב יוסף אליהו תוקף בדבריו את הדברים ולפיהם אביו הוטעה על ידי אדם שהוציא דיבת המפעל וההכשר רעה בפניו. הוא מספר כי אביו, הרב מרדכי אליהו, היה משגר מדי שנה שליחים כדי לבחון את דרכי האפייה ולבדוק אם שונה ההליך באופן שיאפשר מתן הכשר, אך בכל שנה נותרו הדברים כבעבר. "לא מדובר בנוכלים שידברו איתו, אלא בהלכה ברורה".

בדבריו החריפים קובע הרב אליהו כי לא די בכך שהעוגיות הללו אסורות למאכל בפסח, אלא שהקונה אותם קודם

לפסח מסייע בידי עוברי עבירה, והאוכל אותם אחרי הפסח הרי הם כדין חמץ שעבר עליו הפסח.

מוסיף הרב אליהו ומספר כי גדולי רבני הספרדים אחזו בעמדה הלכתית זו, ובהם גם הרב צדקה שקבע כי מדובר בחמץ נוקשה ברור הקרוב לאיסור דאורייתא.

פורסם באתר כושרות
© כל הזכויות שמורות